

**Қазақстан Республикасының Валеология Академиясы
«Астана Медицина Университеті» КеАҚ
Тағамтану проблемалары институты**

**Журнал негізін қалаушы және редакция төрағасы
ҚР Профилактикалық медицина академиясының академигі,
Валеология академиясының академигі,
м.ғ.д., профессор Л.З. ТЕЛЬ**

ҒЫЛЫМИ - ПРАКТИКАЛЫҚ ЖУРНАЛ

**ВАЛЕОЛОГИЯ: ДЕНСАУЛЫҚ - АУРУ - САУЫҚТЫРУ
№3, 2021**

**Журнал Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және әлеуметтік келісім
министрлігінде 10.03.2001 жылы (№ 1135 – Ж) тіркелген**

Редакция алқасы:

Даленов Е.Д. – бас редактор
Абдулдаева А.А. – бас редактордың
орынбасары
Ударцева Т.П. – ғылыми редакторы
Сливкина Н.В. – жауапты хатшы
Калин А.М. – техникалық редакторы

Біздің мекен жайымыз:

010000, Нур-Султан қ.,
Бейбітшілік көшесі, 49, 2 қабат 208 бөлме
Тел.(факс): 8(7172) 539534, 539571
www.valeologiya.jimdo.com
Баспадан шыққан мерзімі: 29.10.2021 ж.

Редакциялық кеңес:

Азар Н. (США)
Апсалықов К.Н. (Семей)
Галицкий Ф.А. (Астана)
Жаксылыкова Г.А. (Астана)
Жанәділов Ш.Ж. (Астана)
Сейтембетов Т.С. (Астана)
Ізтілеуов М.К. (Ақтобе)
Илдербаев О.З. (Астана)
Имангазинов С.Б. (Павлодар)
Мырзаханов Н. (Астана)
Коман И.И. (Израиль)
Рақыпбеков Т.К. (Семей)
Кристофер Ж. Купер (АҚШ)
Роберт Дарофф (США)
Розенсон Р.И. (Астана)
Шастун С.А. (Россия)
Шайдаров М.З. (Астана)
Шарманов Т.Ш. (Алматы)
Шандор Г. (Венгрия)
Тудебаев Р.К. (Астана)
Тель Дина (США)

**Academy of Valeology of the Republic of Kazakhstan
JSC «Medical University Astana»
Institute of the Nutrition Issues**

**Founder of the journal,
Doctor of Medicine, Professor L.Z. Tel'**

**THE SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL
VALEOLOGY: HEALTH – ILLNESS – RECOVERY
№3, 2021**

**Approved by the Ministry of Culture, Information,
Republic of Kazakhstan 10.03.2001. № 1135- K**

Editorial board:

Dalenov E.D. - editor-in-chief
Abduldayeva A.A. - vice editor
Udartseva T.P. - scientific-editor
Slivkina N.V. - executive assistant
Kalin A.M. - technical editor

Address:

010000, Nur-Sultan, 49 Beybitshilik str.,
Tel., fax: (7172) 53-95-34, 53-95-71
www.valeologiya.jimdo.com

Editorial advice:

Azar N. (USA)
Apsalikov K.N. (Almaty)
Christofer J. Cooper (USA)
Dina Tell (USA)
Galitskey F.A. (Nur-Sultan)
Komann I.I. (Israel)
Zhaksylykova G.A. (USA)
Zhanadilov Sh.Zh. (Nur-Sultan)
Iztleuov M.K. (Aktobe)
Ilderbayev O.Z. (Nur-Sultan)
Imangazinov S.B. (Pavlodar)
Myrzakhanov N. (Nur-Sultan)
Rahipbekov T.K. (Semey)
Rozenon R.I. (Nur-Sultan)
Seitembetov T.S. (Nur-Sultan)
Robert Daroff (USA)
Shastun S.A. (Russia)
Shaidarov M.Z. (Nur-Sultan)
Sharmanov T.Sh. (Nur-Sultan)
Shandor (Hungary)
Tulebayev R.K. (Nur-Sultan)

**"Жаһандану жағдайындағы жұқпалы аурулар:
мәселелер мен шешімдер"**

II Қазақстандық инфекционистер Конгресі

**II Казахстанский Конгресс инфекционистов
«Инфекционные болезни в условиях глобализации:
вызовы и решения»**

**The second Kazakhstan Congress
“Infectious diseases in the context of globalization
challenges and decision”**

**ТӘЖІРИБЕЛІК ЖӘНЕ КЛИНИКАЛЫҚ
МЕДИЦИНА МӘСЕЛЕЛЕРІ**

**ҚАЗАК И.К., ДОЛГИЕВА М.Н.,
АШИРМАТОВА И.Б., АКИМБАЕВА Г.Ж.**
АЛЛЕРГИЯЛЫҚ РИНИТПЕН АУЫРАТЫН
НАУҚАСТАРДА SNOT-22 ТЕСТІН БАҒАЛАУ
(SINO-NASAL OUTCOME TEST)

КОПБАЕВА М.Т.
ПАРОДОНТ ТІНДЕРІНІҢ ҚАБЫНУ
АУРУЛАРЫН КЕШЕНДІ ЕМДЕУДЕ АУЫЗ
ҚУЫСЫ ГИГИЕНАСЫНЫҢ МАҢЫЗЫ

МЕДИЦИНАЛЫҚ ВАЛЕОЛОГИЯ

**АРЫКПАЕВА У.Т., БЕГӘДІЛ А.Б.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
АМИРСЕИТОВА Ф.Т.**
ІРІНДІ-ҚАБЫНУЛЫ ЖАРАҚАТТАР БӨЛІМІН-
ДЕГІ НАУҚАСТАРДЫҢ БИОМАТЕРИАЛЫ-
НЫҢ МИКРОБТЫ ПРОФИЛІНІҢ
ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ
ЖӘНЕ АУРУХАНАШІЛІК ШТАММДАРДЫҢ
ЭКОВАР ТҮЗІЛУІНІҢ МАҒЫНАСЫ

**АРЫКПАЕВА У.Т., ЖАКУПОВА А.З.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
АМИРСЕИТОВА Ф.Т.**
ПЕРИИМПЛАНТТЫ ИНФЕКЦИЯМЕН АУЫРА-
ТЫН НАУҚАСТАРДЫҢ КЛИНИКАЛЫҚ МАТЕ-
РИАЛЫНЫҢ МИКРОБТЫҚ БЕЙІННІҢ ЭПИДЕ-
МИОЛОГИЯЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ, СӘЙКЕС-
ТЕНДІРІЛГЕН ЗАТТАРДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

**БЕГӘДІЛ А.Б., АРЫКПАЕВА У.Т.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
ПЛИСКА Н.Н.**
ІРІНДІ-ҚАБЫНУЛЫ ЖАРАҚАТТАР КЕЗІНДЕГІ
ТІРКЕЛГЕН ҚОЗДЫРҒЫШТАРДЫҢ МИКРОБ-
ТЫ ПРОФИЛІ ЖӘНЕ АНТИБИОТИККЕ
ТӨЗІМДІЛІКПЕН/СЕЗІМТАЛДЫЛЫҒЫНЫҢ
ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ

**ЖАКУПОВА А.З., АРЫКПАЕВА У.Т.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
ПЛИСКА Н.Н.**
АНТИБИОТИКТЕРГЕ ЖӘНЕ ДЕЗИНФЕКЦИЯ-
ЛЫҚ ЗАТТАРҒА, ПЕРИИМПЛАНТТЫ
ИНФЕКЦИЯНЫҢ МИКРОБТЫҚ БЕЙІННІҢ
БАСЫМ ҚОЗДЫРҒЫШТАРЫНА ТӨЗІМДІЛІК-
ТІН/СЕЗІМТАЛДЫҚТЫҢ ЭПИДЕМИОЛОГИЯ-
ЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ

**ВОПРОСЫ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ И
КЛИНИЧЕСКОЙ МЕДИЦИНЫ**

**ҚАЗАК И.К., ДОЛГИЕВА М.Н.,
АШИРМАТОВА И.Б., АКИМБАЕВА Г.Ж.**
ОЦЕНКА ТЕСТА SNOT-22 (SINO-NASAL
OUTCOME TEST) У ПАЦИЕНТОВ С
АЛЛЕРГИЧЕСКИМ РИНИТОМ

КОПБАЕВА М.Т.
РОЛЬ ГИГИЕНЫ ПОЛОСТИ РТА В
КОМПЛЕКСНОЙ ТЕРАПИИ ВОСПАЛИТЕЛЬ-
НЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ПАРОДОНТА

МЕДИЦИНСКАЯ ВАЛЕОЛОГИЯ

**АРЫКПАЕВА У.Т., БЕГӘДІЛ А.Б.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
АМИРСЕИТОВА Ф.Т.**
ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИ-
КА МИКРОБНОГО ПРОФИЛЯ БИОМА-
ТЕРИАЛА БОЛЬНЫХ ОТДЕЛЕНИЯ ГНОЙНО-
ВОСПАЛИТЕЛЬНЫМИ ТРАВМАМИ, ИХ
ЗНАЧЕНИЕ В ФОРМИРОВАНИИ ЭКОВАРОВ
ГОСПИТАЛЬНЫХ ШТАММОВ

**АРЫКПАЕВА У.Т., ЖАКУПОВА А.З.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
АМИРСЕИТОВА Ф.Т.**
ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИС-
ТИКА МИКРОБНОГО ПРОФИЛЯ
КЛИНИЧЕСКОГО МАТЕРИАЛА БОЛЬНЫХ
ПЕРИИМПЛАНТНОЙ ИНФЕКЦИИ, ОСОБЕН-
НОСТИ ИДЕНТИФИЦИРОВАННЫХ КУЛЬТУР

**БЕГӘДІЛ А.Б., АРЫКПАЕВА У.Т.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
ПЛИСКА Н.Н.**
ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИС-
ТИКА СПЕКТРА АНТИБИОТИКОУСТОЙЧИ-
ВОСТИ/ЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ ВОЗБУДИ-
ТЕЛЕЙ МИКРОБНОГО ПРОФИЛЯ,
ИДЕНТИФИЦИРОВАННЫХ ПРИ ГНОЙНО-
ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ТРАВМАХ

**ЖАКУПОВА А.З., АРЫКПАЕВА У.Т.,
БЕКАРИСОВ О.С., МУСИНА А.А.,
ПЛИСКА Н.Н.**
ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА
УСТОЙЧИВОСТИ/ЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ К
АНТИБИОТИКАМ И ДЕЗИНФИЦИРУЮЩИМ
СРЕДСТВАМ, ДОМИНИРУЮЩИХ ВОБУДИ-
ТЕЛЕЙ МИКРОБНОГО ПРОФИЛЯ
ПЕРИИМПЛАНТНОЙ ИНФЕКЦИИ

ТАҒАММЕН БАЙЛАНЫСТЫ АУРУЛАР ЖӘНЕ ТАҒАМТАНУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

**СЛИВКИНА Н.В., УКБЕНОВА Л.Т.,
АМАНГЕЛДІҚЫЗЫ С.А.**
ЖОҒАРЫ СПОРТТАҒЫ ӨКІЛДЕРДІ
НУТРИЕНТТІ ЗАТТАРМЕН ҚАМТАМАСЫЗ
ЕТУ ЖӘНЕ ТАМАҚТАНДЫРУДЫ
ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҒЫ ГЕНЕТИКАЛЫҚ
АСПЕКТІЛЕРІ

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ВАЛЕОЛОГИЯ

ТАЛИЕВА Г.Н., ПРИЗ В.Н.
ОҚУШЫЛАРЫ БАР ОТБАСЫНЫҢ
САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫНЫҢ
ӘЛЕУМЕТТІК СИПАТТАМАСЫ

**"Жаһандану жағдайындағы жұқпалы
аурулар: мәселелер мен шешімдер" II
Қазақстандық инфекционистер Конгресінің
тезистер жиынтығы**

ТӘЖІРИБЕЛІК ЖӘНЕ КЛИНИКАЛЫҚ МЕДИЦИНА МӘСЕЛЕЛЕРІ

**БАЧЕВА И.В., ӘСІЛОВ Ж.А., ТЯН Л.Э.,
МУРСАЛИМОВА З.Р., СНИСАРЕНКО В.В.**
ГЕМОДИАЛИЗДІ ПАЦИЕНТТЕРДЕГІ БҮЙРЕК
ТӘРІЗДІ СИНДРОМ

**БАЯХМЕТОВА М.М., АТАБАЙ А.Ә.,
БЕРДАЛИЕВА Ф.А., АБУОВА Г.Н.,
АУЕЗХАНОВ С.П.**
ДӘРІГЕР ПРАКТИКАСЫНДА БАЛАЛАРДАҒЫ
КҚГҚ ДИФФЕРЕНЦИАЛДЫ
ДИАГНОСТИКАСЫНЫҢ ҚИЫНДЫҚТАРЫ

**ЕСКЕНДИРОВА З.М., МУТУШЕВА А.Т.,
ДУКАЕВА Ж.К., СОЛОПЕНКО М.Ж.,
КАЛЕБАЕВА Н. К.**
COVID-19-ҒА ҚАРСЫ ВАКЦИНАЦИЯЛАНҒАН
АДАМДАРДА КОРОНАВИРУСТЫҚ ИНФЕКЦИЯ

КӨШЕРОВА Б.Н., ЖУНУСОВ Е.С., ЛИ Е.А.
АУРУЛАРЫ АУЫР НАУҚАСТАРДА (SARI)
COVID-19-ҒА ҚАРСЫ ВАКЦИНАЛАРДЫҢ
ТИІМДІЛІГІН ЖАЛПЫ БАҒАЛАУ

**ҚҰРМАНҒАЛИЕВА С.С., МҰСАБАЕВА С.Ж.,
БАҚТЫБАЕВА Г.А.**
АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫНДА COVID-19 ПАНДЕ-
МИЯСЫНА ДЕЙІН ЖӘНЕ КЕЗІНДЕ ПНЕВ-
МОНИЯ ҚОЗДЫРҒЫШТАРЫНЫҢ САПАЛЫҚ
ҚҰРАМЫН САЛЫСТЫРМАЛЫ БАҒАЛАУ

ВОПРОСЫ ПИТАНИЯ И АЛИМЕНТАРНО- ЗАВИСИМЫЕ ЗАБОЛЕВАНИЯ

**СЛИВКИНА Н.В., УКБЕНОВА Л.Т.,
АМАНГЕЛДІҚЫЗЫ С.А.**
63 ГЕНЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ОРГАНИЗАЦИИ
ПИТАНИЯ И ОБЕСПЕЧЕНИЯ
НУТРИЕНТНЫМИ СРЕДСТВАМИ
ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ СПОРТА ВЫСОКИХ
ДОСТИЖЕНИЙ

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ВАЛЕОЛОГИЯ

ТАЛИЕВА Г.Н., ПРИЗ В.Н.
68 СОЦИАЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА
ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ СЕМЬИ СО
ШКОЛЬНИКАМИ

**Сборник тезисов
II Казахстанского Конгресса
инфекционистов «Инфекционные болезни в
условиях глобализации: вызовы и решения»**

ВОПРОСЫ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ И КЛИНИЧЕСКОЙ МЕДИЦИНЫ

**БАЧЕВА И.В., АСИЛОВ Ж.А., ТЯН Л.Э.,
МУРСАЛИМОВА З.Р., СНИСАРЕНКО В.В.**
72 ПОСТКОВИДНЫЙ СИНДРОМ У
ГЕМОДИАЛИЗНЫХ ПАЦИЕНТОВ

**БАЯХМЕТОВА М.М., АТАБАЙ А.Ә.,
БЕРДАЛИЕВА Ф.А., АБУОВА Г.Н.,
АУЕЗХАНОВ С.П.**
74 ТРУДНОСТИ ДИФФЕРЕНЦИАЛЬНОЙ
ДИАГНОСТИКИ КҚГЛ У ДЕТЕЙ В ПРАКТИКЕ
ВРАЧА

**ЕСКЕНДИРОВА З.М., МУТУШЕВА А.Т.,
ДУКАЕВА Ж.К., СОЛОПЕНКО М.Ж.,
КАЛИБАЕВА Н.К.**
76 КОРОНАВИРУСНАЯ ИНФЕКЦИЯ У ЛИЦ,
ВАКЦИНИРОВАННЫХ ПРОТИВ COVID-19

КОШЕРОВА Б.Н., ЖУНУСОВ Е.С., ЛИ Е.А.
77 СУММАРНАЯ ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ
ВАКЦИН В ОТНОШЕНИИ COVID-19 У
ПАЦИЕНТОВ С ТЯЖЕЛЫМ ТЕЧЕНИЕМ
ЗАБОЛЕВАНИЯ (ТОРИ)

**КУРМАНҒАЛИЕВА С.С., МҰСАБАЕВА С.Ж.,
БАҚТЫБАЕВА Г.А.**
79 СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА КАЧЕСТВЕННОГО
СОСТАВА ВОЗБУДИТЕЛЕЙ ПНЕВМОНИИ ДО И
ВО ВРЕМЯ ПАНДЕМИИ COVID-19 В Г. АҚТӨБЕ

- САДЫҚОВА С.С., ЕРҒАЛИЕВА А.А., НҰҒМАНОВА Б.Т., ЮГАЙ С.В.**
АЛКОГОЛЬСІЗ МАЙЛЫ БАУЫР АУРУЫ БАР ПАЦИЕНТТЕРДЕ АНТРАЛЬ ПРЕПАРАТЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ТАЛДАУ 81
- САДЫҚОВА С.С., ЕРҒАЛИЕВА А.А., НҰҒМАНОВА Б.Т., ЮГАЙ С.В.**
АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕПАРАТА АНТРАЛЬ У ПАЦИЕНТОВ С НЕАЛКОГОЛЬНОЙ ЖИРОВОЙ БОЛЕЗНЬЮ ПЕЧЕНИ
- УФИМЦЕВА А.В., ШЕСТАК И.В., ОРАЗҚАЗЫҚЫЗЫ Ұ., БАЧЕВА И.В., КАПИНОС Е. В.**
ТРАНСПЛАНТАЦИЯЛАНҒАН БҮЙРЕГІ БАР НАУҚАСТАРДА КОРОНАВИРУСТЫҚ ИНФЕКЦИЯНЫҢ АНЫҚТАЛУЫ 82
- УФИМЦЕВА А.В., ШЕСТАК И.В., ОРАЗҚАЗЫҚЫЗЫ Ұ., БАЧЕВА И.В., КАПИНОС Е.В.**
КОРОНАВИРУСНАЯ ИНФЕКЦИЯ У ПАЦИЕНТОВ С ТРАНСПЛАНТИРОВАННОЙ ПОЧКОЙ
- ХАЙДАРОВА Ж.Ж., ТАҒАЙБАЕВА Д. Б., ҚУАНЫШБАЕВА Н. К., ЮЛЧИБАЕВА Д. Б.**
ВАКЦИНАЦИЯЛАНҒАН ПАЦИЕНТТЕРДЕГІ COVID-19 АҒЫМЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ 84
- ХАЙДАРОВА Ж.Ж., ТАҒАЙБАЕВА Д.Б., ҚУАНЫШБАЕВА Н.К., ЮЛЧИБАЕВА Д.Б.**
ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ COVID-19 У ВАКЦИНИРОВАННЫХ ПАЦИЕНТОВ
- ЭФЕНДИЕВ И.М., СУТОРМИНА А.В., ЕРЛАН А.Е., АБДЫҒАЗИЗОВ Д.М.**
БАЛАЛАРДАҒЫ SARS-COV-2-МЕН УАҚЫТША БАЙЛАНЫСҚАН КӨП ЖҮЙЕЛІ ҚАБЫНУ СИНДРОМЫ 86
- EFENDIEV I.M., SUTORMINA A.V., YERLAN A.E., ABDYGAZIZOV D.M.**
MULTISYSTEM INFLAMMATORY SYNDROME TEMPORARILY ASSOCIATED WITH SARS-COV-2 IN CHILDREN
- ЭФЕНДИЕВ И.М., СУТОРМИНА А.В., ЕРЛАН А.Е.**
ӨМІРДІҢ БІРІНШІ ЖЫЛЫНДАҒЫ БАЛАЛАРДАҒЫ ЖЕДЕЛ ШЕК ИНФЕКЦИЯСЫ 87
- ЭФЕНДИЕВ И.М., СУТОРМИНА А.В., ЕРЛАН А.Е.**
ОСТРАЯ КИШЕЧНАЯ ИНФЕКЦИЯ У ДЕТЕЙ ПЕРВОГО ГОДА ЖИЗНИ

МЕДИЦИНАЛЫҚ ВАЛЕОЛОГИЯ

- ЖҮЗЖАСАРОВА А.А., БАЕШЕВА Д.А., АЛТЫНБЕКОВА А.В., МЫҢЖАНОВА А.А.**
2018 ЖЫЛЫ ҚР-да ТАРАЛҒАН ҚЫЗЫЛШЫНЫҢ ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ ЖӘНЕ ВИРУСТЫ ФИЛОГЕНЕТИЯЛЫҚ ТАЛДАУ 89
- ЖҮЗЖАСАРОВА А.А., БАЕШЕВА Д.А., АЛТЫНБЕКОВА А.В., МЫҢЖАНОВА А.**
ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КОРИ И ФИЛОГЕНЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ВИРУСА, ЦИРКУЛИРОВАВШЕГО В РК В 2018 ГОДУ
- ӨТЕПБЕРГЕНОВА Г.А., АҚЫЛБЕКОВА Р.А., НАСЫРОВА Г.Қ.**
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ СОЗАҚ АУДАНДЫНДАҒЫ ОБА БОЙЫНША ЭПИЗОТОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ 91
- УТЕПБЕРГЕНОВА Г.А., АҚЫЛБЕКОВА Р.А., НАСЫРОВА Г.Қ.**
ЭПИЗОТОЛОГИЧЕСКОЕ ОБСЛЕДОВАНИЕ НА ЧУМУ В СОЗАКСКОМ РАЙОНЕ ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ

ҚОҒАМДЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

- ӘБУОВА Г.Н., ҚАЛДЫБЕКОВА Ж.С., ТӨРЕБАЕВА Ж.О., СЕЙДАЛИНА Ж.М., РАЙЫМКҰЛОВ Г.С., ПОЛУКЧИ Т.В.**
ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНДАҒЫ АМБУЛАТОРИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙДА COVID-19 КОРОНАВИРУС ИНФЕКЦИЯСЫНЫҢ ЖЕҢІЛ ЖӘНЕ ОРТАША ТҮРЛЕРІН БАСҚАРУ ТӘЖІРИБЕСІ 93
- АБУОВА Г.Н., КАЛДЫБЕКОВА Ж.С., ТӨРЕБАЕВА Ж.О., СЕЙДАЛИНА Ж.М., РАЙЫМКҰЛОВ Г.С., ПОЛУКЧИ Т.В.**
ОПЫТ ВЕДЕНИЯ ЛЕГКИХ И СРЕДНЕТЕЖЕЛЫХ ФОРМ КОРОНАВИРУСНОЙ ИНФЕКЦИИ COVID-19 В АМБУЛАТОРНЫХ УСЛОВИЯХ В г. ШЫМКЕНТЕ
- ӘБУОВА Г.Н., КҮЛЕМБАЕВА Ф.У., ЗУПАРБЕК А.К., ПОЛУКЧИ Т.В.**
94
- АБУОВА Г.Н., КҮЛЕМБАЕВА Ф.У., ЖУПАРБЕК А.К., ПОЛУКЧИ Т.В.**

ХОЖАБЕКОВ Б.Қ.
МОБИЛЬДІ АМСК ТҰРАҚТАРЫНЫҢ
ҚЫЗМЕТІНДЕГІ РЕЗИДЕНТ-ИНФЕКЦИОНИС-
ТЕРДІҢ РӨЛІ

**АМАНШИЕВА Ә.Ә., БЕГАЛИН Т.Б.,
ТӘШІМОВА Ж.Қ.**
МКБИ (ИСМП) БОЙЫНША АУРУШАНДЫҚТЫ
ТАЛДАУ ЖӘНЕ ОНЫҢ АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНЫҢ
МЕДИЦИНАЛЫҚ ҰЙЫМДАРЫНДА
ТАРАЛУЫНА ӘСЕР ЕТЕТІН ФАКТОРЛАР

**МҰСАБЕКОВ М.Б., ЕРЛАН А.Е., ЭФЕНДИЕВ И.М.,
СМАИЛОВ Е.С., СУТОРМИНА А.В.**
2005-2019 ж. ДЕЙІН ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНДА БАЛАЛАРДЫ
ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ ЕКПЕЛЕРМЕН ҚАМТУ

**АЙТОЛҚЫН МЫҢЖАНОВА, ДИНАГУЛ А.
БАЕШЕВА, АЛЕНА В.АЛТЫНБЕКОВА,
БАЯН Р.ТУРДАЛИНА, ӘЛИЯ Ж.
СЕЙДУЛЛАЕВА, АЙСҰЛУ Е. ОТАРБАЕВА,
ГҮЛЖАН О. ЕСІМХАНОВА, ӘЙГЕРІМ А.
ЖҮЗЖАСАРОВА, АЛМАГУЛ Р.
КУШУГУЛОВА, САМАТ С. ҚОЖАХМЕТОВ**
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ
БАЛАЛАРДЫҢ COVID-19
СЫРҚАТТАНУШЫЛЫҒЫН ТАЛДАУ

**НҰРМАҒАНБЕТОВА Г.Ж., ДЖАПАХОВА Г.Т.,
НУРМУХАМЕДОВА Ш.М.,
ТУСУПКАЛИЕВА К.Ш.**
БАЛАЛАРДЫ ОҢАЛТУ ОРТАЛЫҒЫНДАҒЫ
ИНФЕКЦИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІН
ҰЙЫМДАСТЫРУ

**САЙЛАУБЕКОВА А.Қ., ҚҰЛНАЗАРОВА Б.Т.,
АБУОВА Г.Н., СЕЙДАЛИНА Ж.М.,
РАЙМҚҰЛОВ Ғ.С., ӘЛИЕВ Д.С.**
ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНДАҒЫ 2021 ЖЫЛДАҒЫ
КОВИД-19 АУРУШАНДЫҒЫНЫҢ
ДИНАМИКАСЫ

**СМАИЛ Е.М., МАУКАЕВА С.Б., ИСАБАЕВА
Е.Қ., ПРОКОПЕНКО Г.В., ДУЛАТОВА Б.Д.,
ӘБІШЕВА Г.Т., ИСИН А.Б., ЕРТҰҒАНОВА
Б.М., БАҚЫТБЕК Т.Б., НҰРЛАН А.Т.**
КОВИД-19 ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ӨЛІМ
ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ

**СМАИЛ Е.М., МАУКАЕВА С.Б.,
ИСАБЕКОВА Ж.Б., НУРАЛИНОВА Ғ.И.,
ЕРТУҒАНОВА Б.М., БАҚЫТБЕК Т.Б.,
НҰРЛАН А.Т.**
COVID-19 БОЙЫНША ДӘРІСТІҢ ТИІМДІЛІГІ

**УМЕШОВА Л.А., БАЙХОЖАЕВА Р.Ж.,
КАШИМ Ж.К., АСИЛ А.Б., ОСПАНБАЙ А.Ж.,
ИМАМАДИ Ш.А., ЕГЕМБЕРДИЕВА Р.А.**
SARS COV-2 АНЫҚТАЛҒАН ЖӘНЕ

ХОДЖАБЕКОВ Б.К.
РОЛЬ РЕЗИДЕНТА-ИНФЕКЦИОНИСТА В
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МОБИЛЬНЫХ БРИГАД
ПМСП

**АМАНШИЕВА А.А., БЕГАЛИН Т.Б.,
ТАШИМОВА Ж. К.**
АНАЛИЗ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ИСМП, И
ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИХ НА ИХ
РАСПРОСТРАНЕНИЕ В МЕДИЦИНСКИХ
ОРГАНИЗАЦИЯХ АКТЮБИНСКОЙ ОБЛАСТИ

**MUSABEKOV M.B., ERLAN A.E., EFENDIEV
I.M., SMAILOV E.S., SUTORMINA A.V.**
COVERAGE OF CHILDREN IN THE REPUBLIC
OF KAZAKHSTAN FROM 2005 TO 2019

**АЙТОЛҚЫН МЫНЖАНОВА, ДИНАГУЛЬ А.
БАЕШЕВА, АЛЁНА В. АЛТЫНБЕКОВА,
БАЯН Р. ТУРДАЛИНА, АЛИЯ Ж.
СЕЙДУЛЛАЕВА, АЙСҰЛУ Е. ОТАРБАЕВА,
ГУЛЬЖАН О. ЕСИМХАНОВА, АЙГЕРИМ А.
ЖУЗЖАСАРОВА, АЛМАГУЛЬ Р.
КУШУГУЛОВА, САМАТ С. КОЖАХМЕТОВ**
АНАЛИЗ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ COVID-19 У
ДЕТЕЙ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

**NURMAGANBETOVA G.ZH., DZHARANOVA G.,
NURMUKHAMEDOVA SH.M.,
TUSUPKALIEVA K.SH.**
ORGANIZATION OF INFECTION CONTROL
SYSTEM IN CHILDREN'S REHABILITATION
CENTER

**САЙЛАУБЕКОВА А.Қ., КУЛНАЗАРОВА Б.Т.,
АБУОВА Г.Н., СЕЙДАЛИНА Ж.М.,
РАЙМКУЛОВ Ғ.С., АЛИЕВ Д.С.**
ДИНАМИКА ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ COVID-19 В
г.ШЫМКЕНТ В 2021 ГОДУ

**СМАИЛ Е.М., МАУКАЕВА С.Б., ИСАБАЕВА
Э.К., ПРОКОПЕНКО Г.В., ДУЛАТОВА Б.Д.,
ӘБІШЕВА Г.Т., ИСИН А.Б., ЕРТУГАНОВА
Б.М., БАҚЫТБЕК Т.Б., НҰРЛАН А.Т.**
АНАЛИЗ ЛЕТАЛЬНЫХ СЛУЧАЕВ ПРИ COVID-
19

**СМАИЛ Е.М., МАУКАЕВА С.Б.,
ИСАБЕКОВА Ж.Б., НУРАЛИНОВА Г.И.,
ЕРТУГАНОВА Б.М., БАҚЫТБЕК Т.Б.,
НУРЛАН А.Т.**
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕКЦИИ О COVID-19

**УМЕШОВА Л.А., БАЙХОЖАЕВА Р.Ж.,
КАШИМ Ж.К., АСИЛ А.Б., ОСПАНБАЙ Н.Ж.,
ИМАМАДИ Ш.А., ЕГЕМБЕРДИЕВА Р.А.**
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ КОРОНАВИРУС-

АНЫҚТАЛМАҒАН ВИРУСЫНДАҒЫ КОРОНА-ВИРУСТЫҚ ИНФЕКЦИЯНЫ САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

УРАЗАЕВА А.Б., БАЛМАҒАМБЕТОВА С.Қ.,
УРАЗАЕВА С.Т., БЕКЕНОВ Ж.Е.
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БРУЦЕЛЛЕЗ МӘСЕЛЕ-
ЛЕРІ БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕГІ МАМАНДАРДЫҢ
КЕЛІСІМДІ ЖҰМЫСЫ

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ВАЛЕОЛОГИЯ

ӘБУОВА Г.Н., ПОЛУКЧИ Т.В.,
БЕРДАЛИЕВА Ф.А., САРЫПБЕКОВА Л.Л.,
ШАМУРАТ М.М.
COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫ ДӘУІРІНДЕ
ПРАКТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ТЕОРИЯЛЫҚ
ДАҒДЫЛАРДЫ МЕНГЕРУДЕ РЕЗИДЕНТТЕР-
ДІҢ ЖҰҚПАЛЫ АУРУЛАР АУРУХАНАЛА-
РЫНДАҒЫ ЖҰМЫСЫНЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

ТӘЖІРЕБЕДЕГІ КЛИНИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЛАР ЖӘНЕ АҚПАРАТТЫҚ МӘЛІМЕТТЕР

БЕГАЙДАРОВА Р.Х., АЛШЫНБЕКОВА Г.Қ.,
ДЕВДАРИАНИ Х.Г., НАСАКАЕВА Г.Е.,
ДЮСЕМБАЕВА А.Е., ЗОЛОТАРЕВА О.А.,
ОМАРОВА Г.М.
БАЛАЛАРДАҒЫ COVID-19 КЛИНИКАЛЫҚ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ, АҒЫМЫ, АСҚЫНУЫ ЖӘНЕ
ЕМІ

ЖАНАБАЕВА А.С., САҒАДИ Н.М.,
АРТЫКОВА Д.Ф., ДАУЗОВА А.С., ИБРАЕВА
Л.К., НЫГИМЕТОВА А.А.,
РЫБАЛКИНА Д.Х.
ЖҮКТІЛІК КЕЗІНДЕ ЖӘНЕ БОСАНҒАННАН
КЕЙІНГІ КЕЗЕҢДЕ НАУҚАСТА COVID-19
АҒЫМЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

РАМАЗАНОВА Л.А., МИРЗАТАЕВА С.Е.,
АБЛЯЕВА Г.Р., СУЛТАНОВА А.Қ.,
ТІЛЕКЕРДИ С.Т., МАХМУДОВА Д.Р.
ЖАҢА ТУҒАН БАЛАДАҒЫ ЗӨР ШЫҒАРУ
ЖҮЙЕСІ АУРУЛАРЫНЫҢ ЖАҒДАЙЫ

САҒАДИ Н.М., ЖАНАБАЕВА А.С.,
АРТЫКОВА Д.Ф., ДАУЗОВА А.С., ИБРАЕВА
Л.К., НЫГИМЕТОВА А.А., РЫБАЛКИНА Д.Х.
ҚОСЫМША НАУҚАСЫНДАҒЫ КОВИД-19
КУРСЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

НОЙ ИНФЕКЦИИ ПРИ ИДЕНТИФИЦИ-
РОВАННОМ И НЕИДЕНТИФИЦИРОВАННОМ
ВИРУСЕ SARS COV-2

УРАЗАЕВА А.Б., БАЛМАҒАМБЕТОВА С.Қ.,
УРАЗАЕВА С.Т., БЕКЕНОВ Ж.Е.
112 СОГЛАСОВАННОСТЬ СПЕЦИАЛИСТОВ
ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ СЛУЖБ В ВОПРОСАХ
БРУЦЕЛЛЕЗА В КАЗАХСТАНЕ

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ВАЛЕОЛОГИЯ

АБУОВА Г.Н., ПОЛУКЧИ Т.В.,
БЕРДАЛИЕВА Ф.А., САРЫПБЕКОВА Л.Л.,
ШАМУРАТ М.М.
114 ЗНАЧИМОСТЬ РАБОТЫ РЕЗИДЕНТОВ В
ИНФЕКЦИОННЫХ СТАЦИОНАРАХ В
ПРИОБРЕТЕНИИ ПРАКТИЧЕСКИХ И
ТЕОРЕТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ В ЭПОХУ
ПАНДЕМИИ COVID-19

СЛУЧАЙ ИЗ ПРАКТИКИ И ИНФОРМАЦИОННЫЕ СООБЩЕНИЯ

БЕГАЙДАРОВА Р.Х., АЛШЫНБЕКОВА Г.Қ.,
ДЕВДАРИАНИ Х.Г., НАСАКАЕВА Г.Е.,
ДЮСЕМБАЕВА А.Е., ЗОЛОТАРЕВА О.А.,
ОМАРОВА Г.М.
116 КЛИНИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ COVID 19 У
ДЕТЕЙ, ТЕЧЕНИЕ, ОСЛОЖНЕНИЕ И
ЛЕЧЕНИЕ

ЖАНАБАЕВА А.С., САҒАДИ Н.М.,
АРТЫКОВА Д.Ф., ДАУЗОВА А.С., ИБРАЕВА
Л.К., НЫГИМЕТОВА А.А.,
РЫБАЛКИНА Д.Х.
117 ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ COVID-19 У
ПАЦИЕНТКИ ВО ВРЕМЯ БЕРЕМЕННОСТИ И
В ПОСЛЕРОДОВОМ ПЕРИОДЕ

РАМАЗАНОВА Л.А., МИРЗАТАЕВА С.Е.,
АБЛЯЕВА Г.Р., СУЛТАНОВА А.Қ.,
ТІЛЕКЕРДИ С.Т., МАХМУДОВА Д.Р.
119 СЛУЧАЙ МВС У НОВОРОЖДЕННОГО
РЕБЕНКА

САҒАДИ Н.М., ЖАНАБАЕВА А.С.,
АРТЫКОВА Д.Ф., ДАУЗОВА А.С., ИБРАЕВА
Л.К., НЫГИМЕТОВА А.А., РЫБАЛКИНА Д.Х.
121 ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ COVID-19 У
КОМОРБИДНОГО ПАЦИЕНТА

УДК: 61-614.4

УТЕПБЕРГЕНОВА Г.А.¹, АҚЫЛБЕКОВА Р.А.², НАСЫРОВА Г.К.²

¹МКТУ им.Х.А.Ясауи

²ПЧС г.Шымкент, Казахстан

ЭПИЗООТОЛОГИЧЕСКОЕ ОБСЛЕДОВАНИЕ НА ЧУМУ В СОЗАКСКОМ РАЙОНЕ ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ

Аннотация:

В работе представлены результаты проведения комплекса санитарно-профилактических мероприятий и эпизоотологического обследования западной части Мойынқумского автономного очага чумы в пределах Туркестанской области.

В соответствии с Постановлением Главного государственного санитарного врача РК № 20 от 28.11.15 г. «О проведении санитарно-противоэпидемических, санитарно - профилактических) мероприятий на энзоотичной по чуме территории РК на 2016-2020 гг.» и согласно приказа по филиалу ШПШС РГП на ПХВ «ННЦООИ им. М.Айкимбаева» № 206 Ж/К от 10.09.2020г.

Ключевые слова: чума, дератизация, клещи, эктопаразиты, эпизоотии.

ӨТЕПБЕРГЕНОВА Г.А.¹, АҚЫЛБЕКОВА Р.А.², НАСЫРОВА Г.К.².

¹Х.А.Ясауи атындағы МКТУ

²ПЧС Шымкент, Қазақстан

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ СОЗАҚ АУДАНДЫНДАҒЫ ОБА БОЙЫНША ЭПИЗОТОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ

Түйін:

Жұмыста Түркістан облысы аумағындағы Мойынқұм автономиялық оба ошақтарының батыс бөлігіндегі санитарлық-профилактикалық іс-шаралар кешені мен эпизоотиялық зерттеудің нәтижелері берілген.

Қазақстан Республикасының Бас мемлекеттік санитарлық дәрігерінің 28.11.15 жылғы № 20 қаулысына сәйкес «Қазақстан Республикасының аумағында обаға қарсы энзоотиялық санитариялық-эпидемияға қарсы, санитарлық-профилактикалық) іс-шараларды жүргізу туралы 2016-2020 жылдарға арналған». және ШПШС РМК РХВ филиалына бұйрыққа сәйкес «ННЦООИ им. М.Айқымбаева «10.09.2020 ж. № 206 Ж/Қ.

Негізгі сөздер: оба, дератизация, кенелер, эктопаразиттер, эпизоотиялар.

UTEPPERGENOVA¹ G.A., AKYLBEKOVA² R.A., NASYROVA² G.K.

¹MKTU named after H.A. Yasavi

²PChS Shymkent, Kazakhstan

EPISOOTOLOGICAL SURVEY ON PLAGUE IN SOZAK DISTRICT OF TURKESTAN REGION

Abstract:

The paper presents the results of a complex of sanitary and preventive measures and an epizootic survey of the western part of the Moyinkum autonomous plague focus within the Turkestan region.

In accordance with the Resolution of the Chief State Sanitary Doctor of the Republic of Kazakhstan No. 20 of 28.11.15 "On the conduct of sanitary-anti-epidemic, sanitary-prophylactic) measures on the territory of the Republic of Kazakhstan enzootic for plague for 2016-2020." and according to the order for the branch of the ShPShS RSE on the PHV "NNTSOOI im. M. Aykimbaeva "No. 206 Zh / K from 10.09.2020.

Key words: plague, deratization, ticks, ectoparasites, epizootics.

Цель исследования: провести мониторинг работы Созакского противоэпидемического отряда в период с 22.09.2020г. по 22.10.2020 г., при проведении комплекса санитарно-профилактических мероприятий и эпизоотологического обследования западной части Мойынкумского автономного очага чумы в пределах Туркестанской области.

Материалы и методы: 1. эпизоотологическое обследование на чуму и определение эпидзначимости территории. 2. Учет численности грызунов и их эктопаразитов в поле и населенных пунктах, проведение дератизации в населенных пунктах. Проведен анализ отчета Созакского эпидотряда за осенний сезон с 22.09.2020. по 22.10.2020г. Дислокация эпид. отряда в - п.Созак, Созакского района Туркестанской области.

Результаты и их обсуждение: Общая площадь территории деятельности Созакского эпидотряда составляет 11000 км². Здесь выпасается более 4500 верблюдов. В 2019 году в одном ЛЭР выявлены локальные эпизоотии. Все это послужило основанием для выставления Созакского эпидотряда осенью 2020 г. За период работы эпидотряда с 22.09.2020г. по 22.10.2020 г. Созакским эпид. отрядом было обследовано 2600 км², из них 1700км² с забором материала для лабораторного исследования. Рекогносцировочное обследование составило – 900 км². Исследовано 380 мелких млекопитающих, из них 357 больших песчанок – 94%, 15 краснохвостых песчанок – 3,9%, 8 домовых мышей – 2,1%. Обследовано в населенных пунктах на наличие блох 2,6 тыс.м², на заселенность грызунами – 22,6 тыс. м². Исследовано всего 5359 эктопаразитов, в том числе блох 5203, клещей 156. За осенний сезон исследовано 357 больших песчанок. Взрослые зверьки составили 96,6%, молодые зверьки 3,4%. Взрослых самцов – 157, самок – 188, соотношение самцов к самкам составило 1:1,1.

За осенний сезон 2020 года Созакским эпидотрядом всего собрано и исследовано 5359 эктопаразитов, из них - 5203 блох и 156 клещей. Всего зарегистрировано в течение сезона 4 видов блох. Преобладающим видом были *Coptosylla lamellifer*, доля которых составила 73,5 % от общего числа блох. Вторым многочисленным видом были *Xenopsylla gerbilli minax*, которые составили 25,0 % от сбора. Доля блох *N.laeviceps* – 1,3%, *X.conformis*-0,2%. Из клещей встречались *Haem.numidiana* – 93,6 %, *O.tartakovski* – 3,8%.

Численность блох в ЛЭР Присозакская равнина осенью 2020 года уменьшилась в 2,3 раза, ЛЭР Западный останцевый численность блох также уменьшилась в 3,2 раза по сравнению с прошлым годом.

Результаты бактериологического исследования у грызунов на чуму отрицательные. Всего на чуму исследовано 5359 блохи и 156 клеща. Сделано соответственно 217 посев блох и 26 посева клещей. Результаты исследования эктопаразитов отрицательные.

Проведена дератизация в населенных пунктах на площади 10,0 тыс. м². Проведена дезинсекция в поле (против ККГЛ и чумы) на площади 4,0 км², и дезинсекция в населенных пунктах – на площади 2,3 тыс. м².

Заключение. Учитывая, что осенью 2020 г. численность большой песчанки на всей территории деятельности Созакского эпид отряда осталась на низком уровне, а также очень низкой численности блох по территории, то развитие эпизоотического процесса чумы на территории Созакского района весной 2021 года маловероятно.

Автор для корреспонденции: Утепбергенова Гульмира Алкеновна тел.:87013820723
utepbergenova_g@mail.ru

